

Evolució del preu del petroli i del preu dels carburants. 2007-2016

Setembre 2016

Resum executiu

- El petroli resulta ser una matèria primera bàsica en el nostre sistema productiu i de consum. Al seu gran pes en l'activitat econòmica, s'hi afegeix el fet que està sotmès a fluctuacions considerables en el preu que es transmeten directament als costos, al consum i, lògicament, al preu dels derivats, com ara la gasolina i el gasoil.
- Existeix una certa percepció que quan el petroli augmenta de preu els derivats ho fan ràpidament i en una intensitat que no es dona quan el preu del petroli baixa. En aquest INFORMES aportem algunes dades que ajudaran a conèixer una mica més les oscil·lacions de preus que es produeixen en aquest gran mercat.
- El preu del petroli durant el període 2006–2016 ha estat molt fluctuant, i ha oscil·lat entre els 30\$ i els 140\$. El període es pot dividir en sis grans fases: Gener 2007–Juliol 2008 (creixement), Juliol 2008–Desembre 2008 (reducció), Desembre 2008–Abril 2011 (creixement), Abril 2011–Juny 2014 (estabilitat), Juny 2014–Gener 2016 (reducció), Gener 2016–Juny 2016 (increment).
- Existeix, com no pot ser d'altra manera, una alta correlació entre les variacions de preu del barril de petroli Brent i el preu de la gasolina i el gasoil abans d'impostos (en les nostres dades, corresponents a Catalunya). Cal tenir present, no obstant això, que aquesta correspondència entre preus es produeix en un mercat amb uns preus de carburants abans d'impostos dels més alts d'Europa.
- Aquesta relació causa-efecte és automàtica en pràcticament totes les mensualitats analitzades, per bé que la resposta dels derivats és més moderada i en alguns casos hi ha un petit decalatge en l'efecte.
- El preu del petroli és més volàtil que el dels derivats i segueix un patró pràcticament constant: en les fases alcistes del petroli, la gasolina i el gasoil pugen de preu, però no tant; en fases de reducció de preus del petroli, la gasolina i el gasoil baixen, però no tant. Les diferències en les taxes de variació queden força compensades entre les diferents fases de creixement i reducció.
- A expenses d'un major aprofundiment en l'anàlisi de les dades, es pot afirmar que les oscil·lacions en els preus dels derivats abans d'impostos aparentment reflecteixen força bé els moviments en els preus de la seva matèria primera.
- Els carburants estan gravats per una sèrie d'impostos especials que recauen sobre la quantitat, independentment del preu, i que provoquen que el preu sense IVA sigui menys fluctuant que abans d'impostos perquè en part no depèn d'aquestes fluctuacions.

0 Introducció

En l'extens món del consum de carburants, és un tòpic força arrelat el comentari que quan el preu del barril petroli puja, el litre de gasolina ho fa ràpidament; i que quan el preu del barril baixa, la gasolina baixa en menor proporció i ho fa més tard. L'Observatori de la pimec, que realitza amb freqüència informes en l'àmbit de l'energia, ha explorat aquest tema i en fa un INFORMES específic. Concretament, hem recollit les dades sobre com han evolucionat en els darrers 10 anys els preus de la matèria primera (el petroli) i els preus dels derivats d'ús més corrent (gasolina sense plom i gasoil per a automoció).

Sense cap estereotip previ, només amb les dades estadístiques, i tenint en compte que una infinitat de petites i mitjanes empreses i autònoms utilitzen gasolina i gasoil per dur a terme la seva activitat, en aquest treball presentem quins moviments ha tingut el preu del petroli i quins moviments l'han seguit per part dels seus derivats. De cara a no contaminar les dades amb el tractament fiscal que reben els derivats (impostos especials, IVA,...), els preus dels derivats són sense impostos. Reflecteixen, doncs, els preus del mercat, sense interferències fiscals. Cal tenir present que en aquest estudi comparem preus expressats en monedes diferents: el petroli en dòlars, i els derivats, en euros. Aquesta circumstància, resultat d'analitzar un mercat internacional com és el del petroli, provoca que el tipus de canvi €/ \$ pugui tenir incidència en les fluctuacions dels productes analitzats, tot i que esperem que aquest efecte sigui mínim.

Per fer la comparativa operem amb el preu de barril de petroli Brent, un indicador de referència a Europa, i amb els preus de la gasolina i el gasoil abans d'impostos a Catalunya.

El contingut d'aquest INFORMES s'estructura en quatre apartats: evolució del preu del petroli, comparació de variacions de preus sense impostos del petroli i dels seus derivats, sensibilitat dels preus dels carburants respecte a les variacions en el preu del petroli i, finalment, les variacions dels preus del petroli i dels productes derivats amb impostos inclosos.

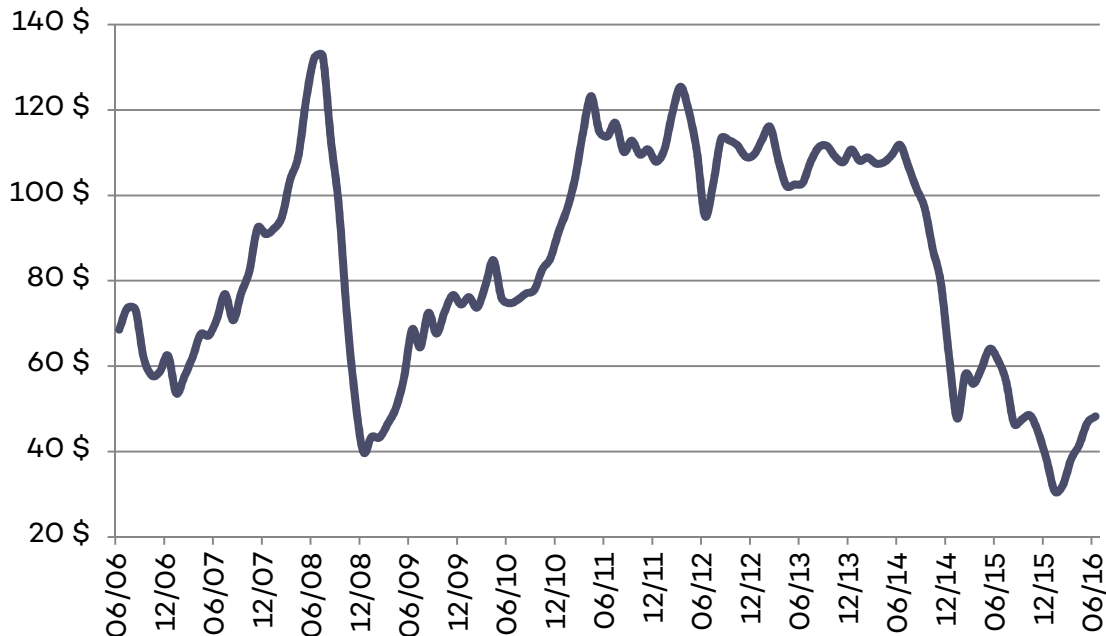
1 Evolució del preu del petroli

El preu del petroli està sotmès històricament a profundes fluctuacions, algunes d'elles atribuïbles a factors polítics, per bé que les tendències dominants de fons vénen determinades per les reserves existents i pel consum, en un mercat totalment globalitzat.

Al llarg dels darrers 10 anys, el preu del barril Brent ha evolucionat tal com reflecteix el Gràfic 1. Com es pot comprovar, els preus han fluctuat molt durant els darrers anys, amb un ventall que va entre els 30 i els 140 dòlars el barril en

mitjanes mensuals, amb una punta que destaca per sobre de la resta al juliol de 2008, en què es van superar els 140 dòlars per barril.

Gràfic 1. Evolució del preu del petroli a Europa (Dòlars per Barril Brent)

Font: US Energy Information Administration (EIA)

A l'efecte de comparar com els moviments de preus del barril de Brent es traslladen als preus dels productes derivats, distingim sis fases caracteritzades pel sentit de les oscil·lacions dels preus:

- Entre principis de 2007 i mitjans de 2008 els preus van augmentar un 4,9% intermensual de mitjana, i van assolir un màxim històric al juliol de 2008, empesos pel creixement econòmic internacional.
- Amb l'esclat de la crisi financera, es produeix una disminució brusca de la demanda durant el segon semestre del 2008, fet que provoca una forta caiguda que es concreta en un abaratiment del -18,1% mensual entre el mes de juliol i el mes de desembre.
- A finals del 2008, s'inicia un creixement dels preus que es manté fins a l'abril de 2011 (4,0% mensual de mitjana) relacionat amb la recuperació econòmica, tot i que l'oferta de cru també va augmentar.
- Des del segon quadrimestre de 2011 fins a mitjans de 2014 assistim a un període de considerable estabilitat de preus del cru (-0,2% de variació mensual mitjana), tot i algunes fluctuacions. Aquesta estabilitat s'explica per uns increments de l'oferta i de la demanda de petroli a unes taxes força similars.
- Des del juny de 2014 fins a finals de 2015 la tendència dels preus és clarament a la baixa, amb una caiguda mitjana del 6,3% mensual, fins a

arribar a un mínim que no s'assolia des de 2004. Aquesta caiguda es relaciona en part amb un cert refredament econòmic, però principalment s'explica pel costat de l'oferta, ja que diversos països productors competeixen per no perdre quota de mercat.

- A gener de 2016 la tendència a la baixa s'ha invertit, amb un creixement mitjà del preu d'un 7,8% mensual durant el primer semestre. Les darreres dades fan pensar que aquesta tendència podria corregir-se, de manera que caldrà seguir les dades dels propers mesos per veure si hi ha cap canvi substancial. Cal tenir en compte que les previsions apunten a un lleu creixement del preu del cru durant aquest any a causa de la reducció de l'excés d'oferta, però això acabarà depenent molt de les estratègies dels països productors i de l'economia global i, per tant, hi ha incerteses.

Taula 1. Períodes de creixement i disminució del preu del Barril Brent entre 2007 i 2016

Període	Preu inicial	Preu final	Variació acumulada	Variació mensual mitjana	Durada (mesos)
Gener 07 - Juliol 08	53,7 €	132,7 €	147,2%	4,9%	19
Juliol 08 - Desembre 08	132,7 €	40,0 €	-69,9%	-18,1%	6
Desembre 08 - Abril 11	40,0 €	123,3 €	208,5%	4,0%	29
Abril 11 - Juny 14	123,3 €	111,8 €	-9,3%	-0,2%	39
Juny 14 - Gener 16	111,8 €	30,7 €	-72,5%	-6,3%	20
Gener 16 - Juny 2016	30,7 €	48,3 €	57,2%	7,8%	6

Font: Elaboració pròpia a partir de l'US Energy Information Administration

2 Preu del petroli Brent i preu dels derivats abans d'impostos

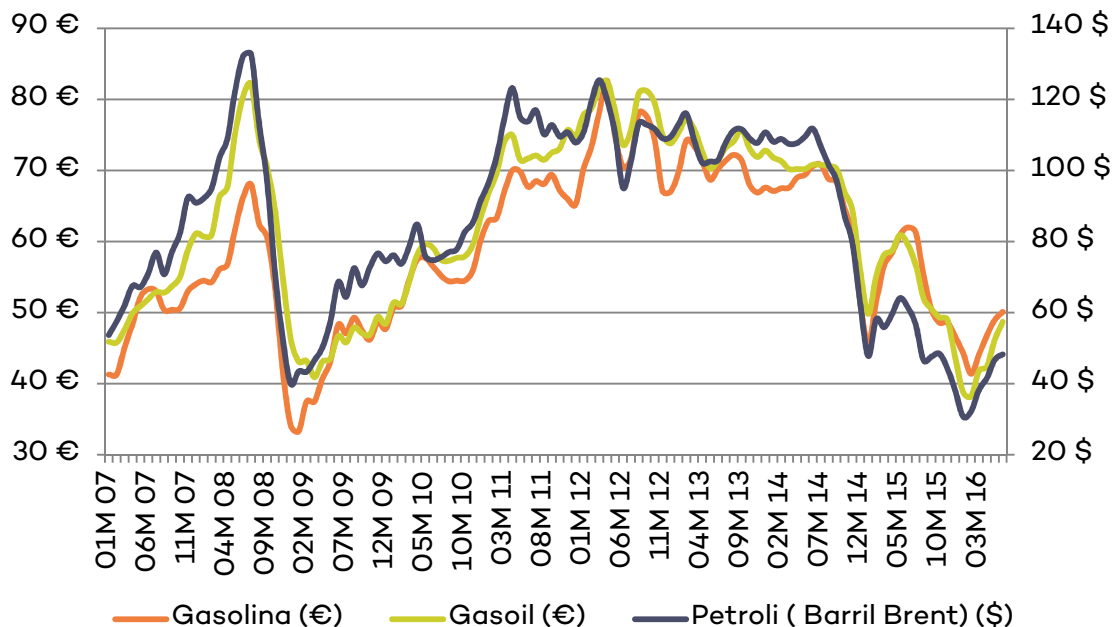
El petroli és la matèria primera a partir de la qual s'obtenen dos derivats d'ús tan estesos en la nostra societat com són la gasolina i el gasoil. Les variacions en el preu del petroli s'haurien de traslladar als preus dels derivats esmentats. I ho haurien de fer amb algun decalatge per raó de la influència dels estocs i dels contractes de compra que tenen subscrits productors de petroli i petrolieres.

Cal tenir en compte que entre el preu del petroli (que es regeix per les forces de mercat) i el preu final de la gasolina i el gasoil hi interfereix la fiscalitat a què estan subjectes els derivats, bàsicament amb impostos especials i amb IVA. És per aquest motiu que utilitzarem preus de gasolina i gasoil abans d'impostos, és a dir, preus de mercat. Concretament agafem els preus d'aquests derivats a Catalunya durant el període dels darrers 10 anys.

Una percepció social força estesa al voltant del trasllat que les empreses venedores de derivats fan als productes finals davant les variacions de preus del petroli és que aquest trasllat les afavoreix sistemàticament, és a dir, que quan el petroli puja els preus pugen molt i molt ràpidament, i que quan baixa els preus finals baixen menys i ho fan molt més tard. Vegem-ho.

El preu del barril Brent al llarg dels prop de 10 anys considerats a través dels seus preus mensuals es presenta en el Gràfic 2. En el mateix gràfic hi figura el preu de la gasolina i el gasoil sense impostos a Catalunya, en mitjanes mensuals. El grau de correlació entre les dues variables, com no podia ser d'altra manera, és alt.¹

Gràfic 2. Evolució del preu del petroli a Europa (Dòlars per Barril) i de la gasolina i el gasoil sense impostos a Catalunya (Euros per 100 litres)

Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

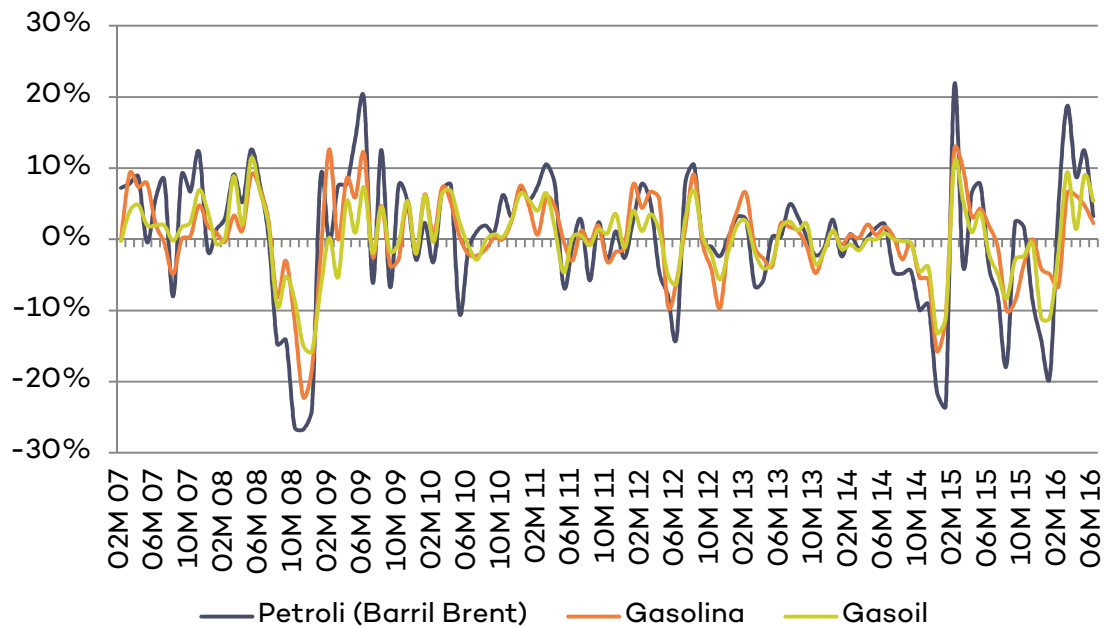
Amb tot, la volatilitat del preu del petroli és superior a la dels seus derivats, com es posa de manifest en el Gràfic 3, però el cert és que els tres productes presenten una evolució molt similar durant tot el període considerat. De fet, si analitzem amb detall les taxes de variació de les diverses fases, observem com la major volatilitat del preu del cru provoca que en les fases de creixement dels

¹ El coeficient de correlació entre el preu del cru i el dels dos carburants considerats és del 87,0% al mateix mes i del 86,8% al mes següent en el cas de la gasolina sense plom; aquest coeficient augmenta en el cas del gasoil per a automoció fins al 93,4% en relació al mateix mes i fins al 94,1% per al mes posterior. El motiu pel qual hem calculat la correlació per al mes posterior és que, malgrat que l'efecte de les variacions en el preu del barril Brent sobre els carburants és automàtica en pràcticament tota la sèrie històrica considerada, sí que s'observa una evolució lleugerament més moderada i amb una petita tendència a allargar alguna mensualitat les fases alcistes i baixistes (consulteu l'annex 1 per a un major detall).

preus el petroli s'encareixi més que els seus derivats. És el mateix que passa quan els preus del petroli baixen: baixen més que no pas els preus dels derivats.

En certa manera el petroli enregistra unes puntes de preu (tan amunt com avall) que no es traslladen en idèntica intensitat als preus dels derivats, tant si es tracta d'augmentos com si es tracta de disminucions.

Gràfic 3. Taxes de variació intermensual del Barril Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya

Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

No obstant l'elevada correspondència entre les variacions dels preus del petroli i dels seus derivats, cal apuntar que la resposta en els derivats pot produir-se a diferents distàncies respecte al preu del petroli. En aquest document no hem considerat el nivell de preus, anàlisi que fèiem a l'INFORMES PIMEC 4/2014², on observàvem com Espanya es caracteritza per tenir uns carburants dels més cars d'Europa abans d'impostos.

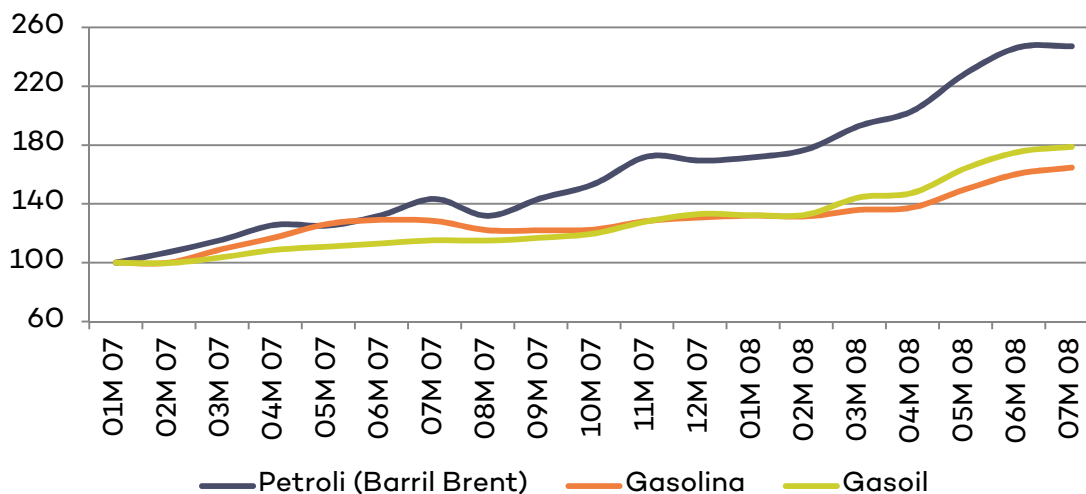
3 Sensibilitat del preu de la gasolina i el gasoil respecte a les variacions del preu del petroli

En aquest apartat desagreguem la sèrie històrica anterior i la transformem en números índex per tal d'observar amb detall la sensibilitat de variació en els carburants derivats del petroli en relació amb els del cru, en els diversos subperíodes de creixement i disminució dels preus d'aquests productes que hem descrit a l'apartat 1 (gràfics 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10).

²

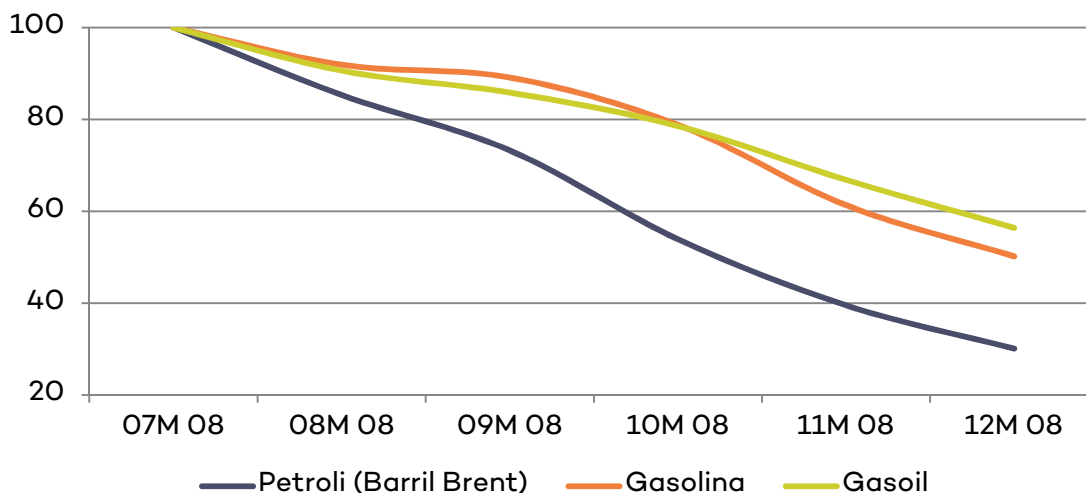
http://www.pimec.org/sites/default/files/documents_pagines/informes_pimec_4_2014_preus_gasolina_gasoil_europa_observatori.pdf

Gràfic 4. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Gener 2007 = 100)

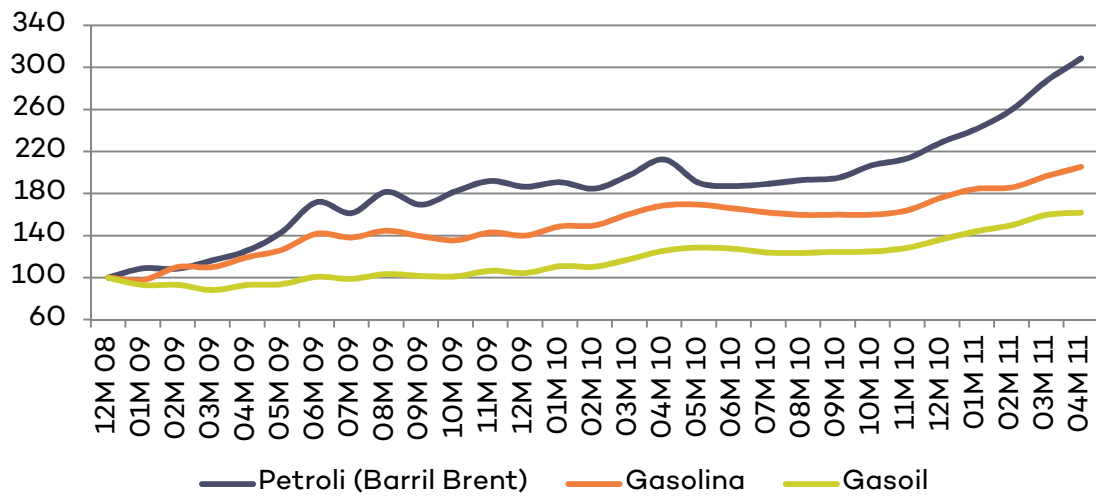
Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 5. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Juliol 2008 = 100)

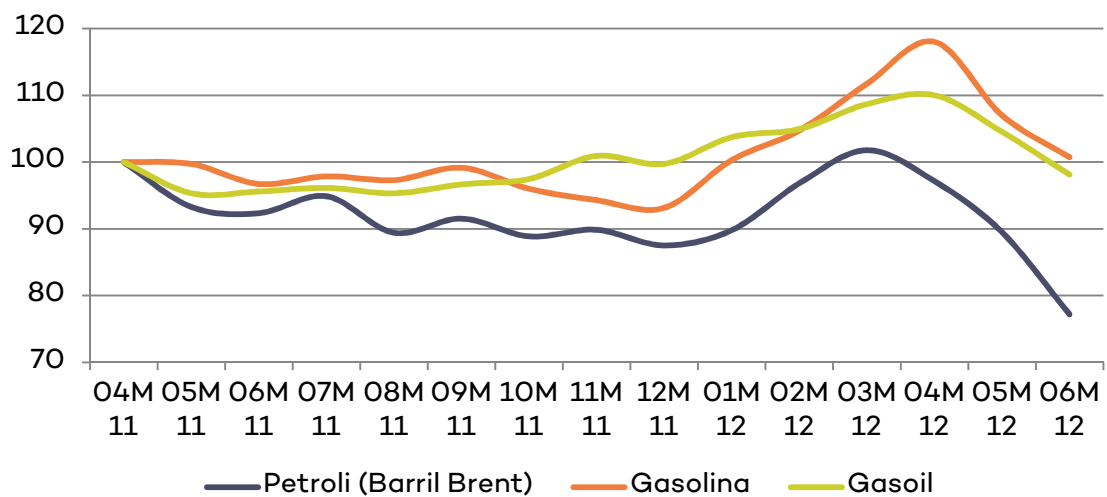
Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 6. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Desembre 2008 = 100)

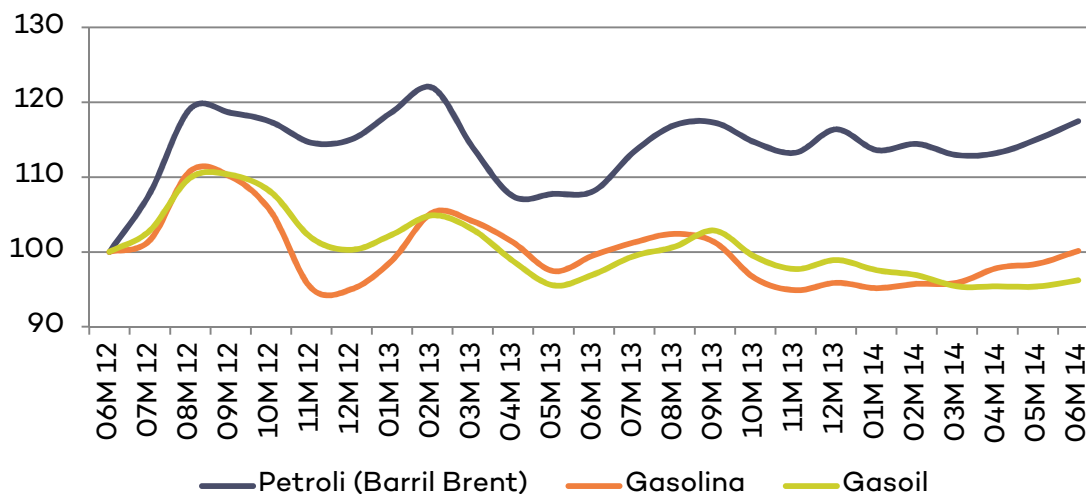
Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 7. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Abril 2011 = 100)

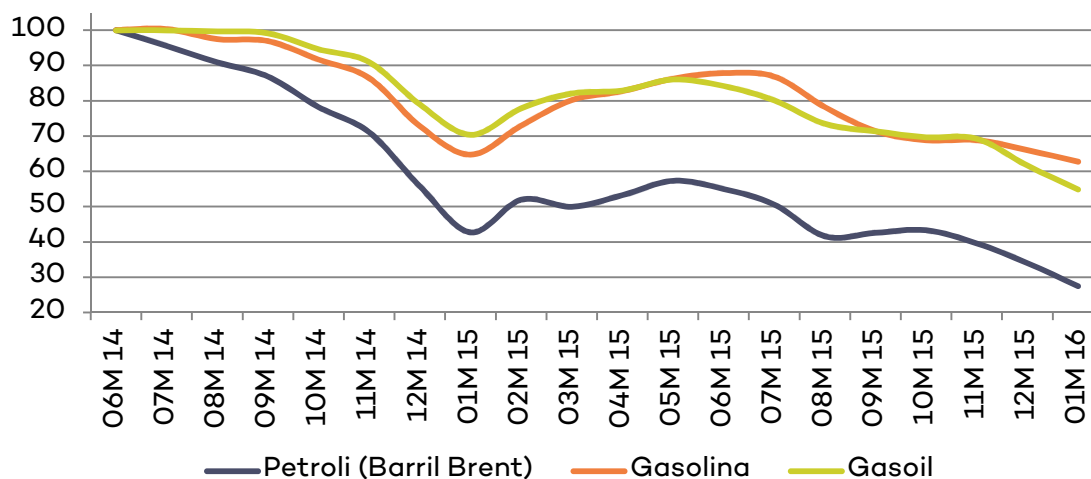
Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 8. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Juny 2012 = 100)

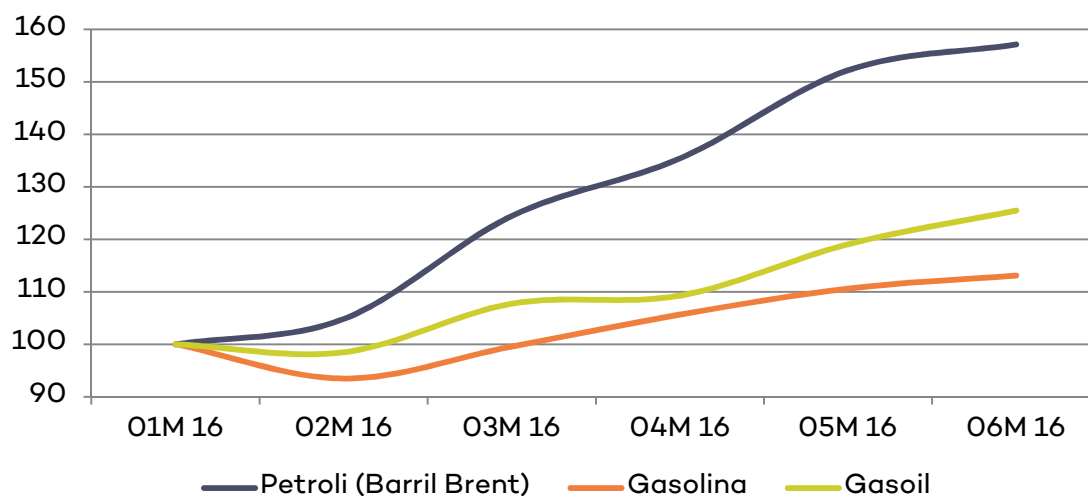
Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 9. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Juny 2014 = 100)

Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 10. Evolució del preu del barril de petroli Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció sense impostos a Catalunya (Índex Gener 2016 = 100)

Font: US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

En tots els casos, el petroli es mostra més fluctuant, tant a l'alça com a la baixa³. Així mateix, en tots els casos els augments o disminucions acumulades dels preus que es comparen sempre posen en relleu que quan el petroli puja ho fa més que no pas els derivats; i que quan el petroli baixa, també baixa més que no pas els derivats.

En conjunt, el període estudiat utilitzant els preus mensuals inclou 113 mesos. D'aquests, en 46 el preu del petroli ha disminuït respecte al mes anterior i en 67 ha augmentat. Pel que fa als derivats, la gasolina ha vist reduir el seu preu en 48 ocasions, en 60 l'ha augmentat i en 5 mesos els preus no han variat. I respecte al gasoil, els registres són semblants: en 49 mesos el preu ha baixat, en 61 ha augmentat i en 3 s'ha mantingut inalterat (Taula 2).

Taula 2. Variacions de preus comparades. Febrer 2007-Juny 2016

	Variació mensual del preu (nombre de mesos)			Variació intermensual mitjana de preus (%)	
	Augment	Disminució	Sense variació	Augment	Disminució
Petroli	67	46		6,1%	-8,0%
Gasolina	60	48	5	4,4%	-4,7%
Gasoil	61	49	3	3,6%	-4,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'US Energy Information Administration

Les variacions intermensuals mitjanes de preus confirmen la major estabilitat dels derivats del petroli respecte al petroli, així com un aparent càstig al consum, en la mesura que els augments del preu del petroli sembla que es repercuteixen en els preus del derivats en major grau que no pas les reduccions.

³ Aquest patró es reproduïx al conjunt de països de l'Eurozona, per bé que la correlació entre el preu del petroli i dels carburants és menor que en el cas català.

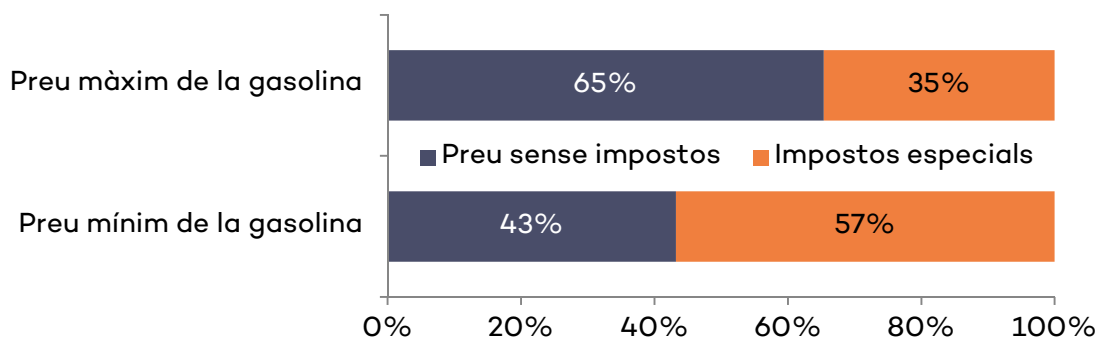
Insistim que es tracta d'una aparença que pot ser deguda a múltiples factors (estadístics, tecnològics, de tipus de canvi, de nivells de competència en el mercat, etcètera) que no entrarem a analitzar. Simplement deixem apuntada la dada.

4 L'impacte dels impostos sobre el preu dels carburants

Fins ara hem comparat el preu del petroli amb el dels carburants de referència sense considerar els impostos. Com hem dit abans, aquests productes estan gravats per dues figures impositives clarament diferenciades, tant pel seu càlcul com per l'impacte sobre els costos empresarials.

- En primer lloc, els **impostos especials**, que graven el preu dels carburants amb una quantia fixa, independentment del seu preu abans d'impostos. Això fa que el pes de l'impost sobre el preu final estigui inversament relacionat amb el preu abans d'impostos, fet que explica per què els preus que suporten les empreses i els particulars no fluctuen tant com el preu del petroli (vegeu supòsit de preus màxims (0,83€/l) i mínims (0,33€/l) de la gasolina a la figura 1, aplicable també al cas del gasoil.)
- D'altra banda, els carburants estan gravats pel tipus general de l'IVA i aquest preu es calcula tenint en compte els impostos especials. Aquest impost, però, sí que depèn del preu abans d'impostos i dels impostos especials, ja que es calcula com a proporció d'aquest valor. Si bé per a les empreses l'IVA habitualment no és un cost, sí que ho representa quan els professionals o les empreses no poden deduir certes despeses lligades al transport, per exemple.

Figura 1. Composició del preu sense IVA de la gasolina a Catalunya per a un preu mínim i un preu màxim a impostos especials constants

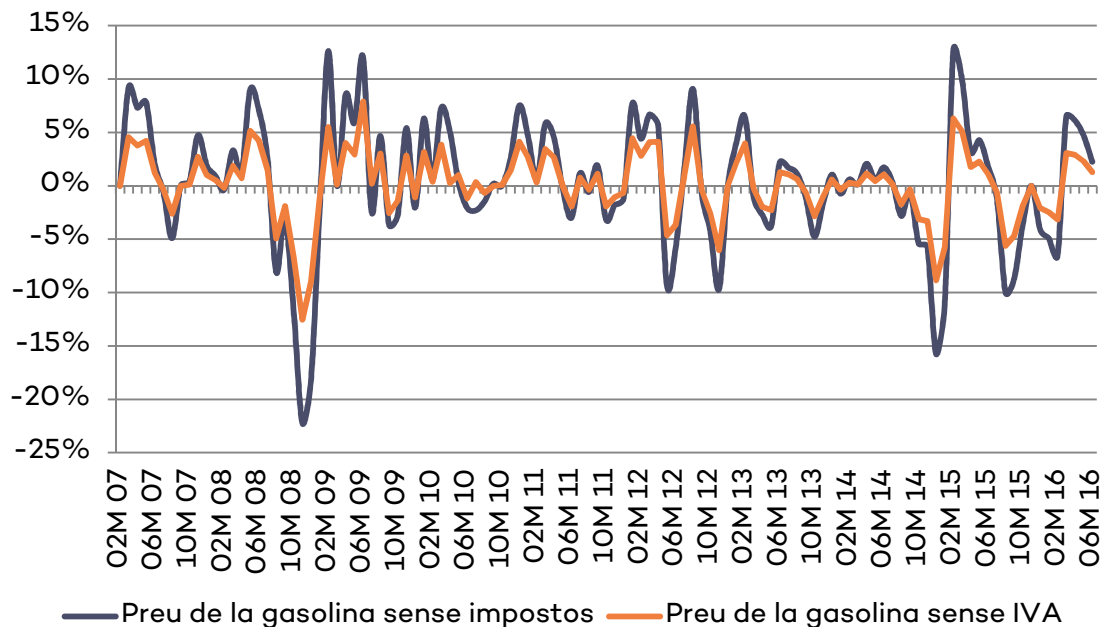

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

El gràfic 11 en el cas de la gasolina i el gràfic 12 en el del gasoil mostren com la presència d'impostos especials esmorteix les fluctuacions en el preu dels carburants en tractar-se d'una quantia que no varia en relació al preu del cru. Això provoca que els preus finals encara siguin més estables que els del petroli.

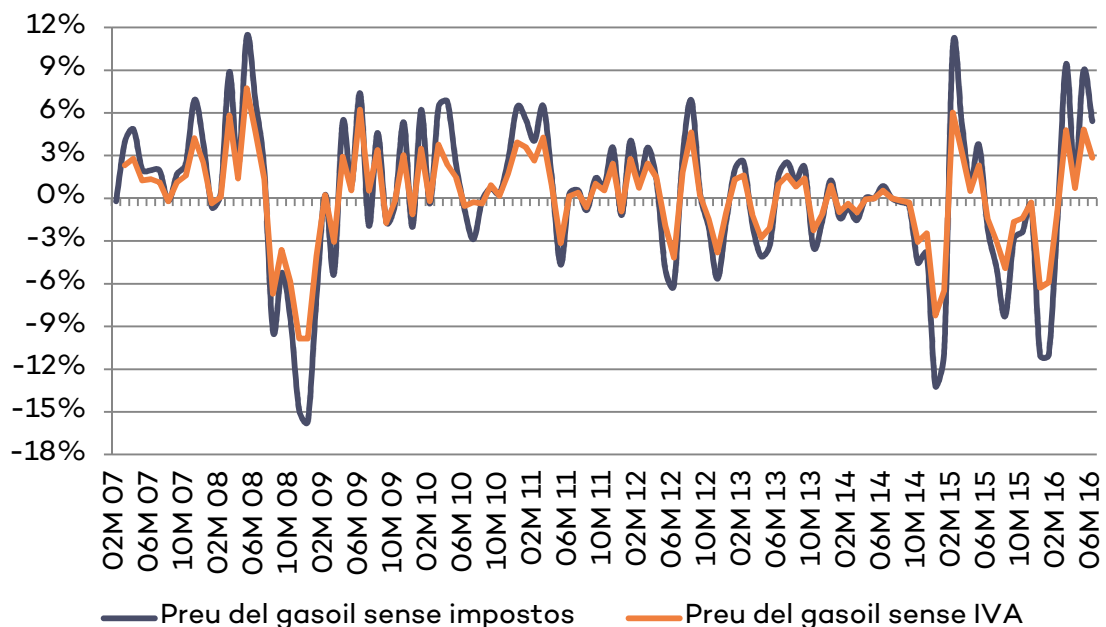
Sobretot a Catalunya, on s'aplica als derivats uns dels recàrrecs als carburants més alts d'entre totes les comunitats autònomes espanyoles.

Gràfic 11. Taxes de variació intermensual del preu de la gasolina 95 sense plom a Catalunya

Font: Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Gràfic 12. Taxes de variació intermensual del preu del gasoil per a automoció a Catalunya

Font: Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Annex 1. Taxes de variació intermensual del preu del Barril Brent, i la gasolina 95 sense plom i el gasoil per a automoció a Catalunya

	Barril Brent	Gasolina (sense impostos)	Gasoil (sense impostos)
02M 07	7,2%	0,0%	-0,2%
03M 07	7,8%	9,2%	3,9%
04M 07	8,8%	7,3%	4,8%
05M 07	-0,4%	7,9%	2,0%
06M 07	5,7%	2,1%	2,0%
07M 07	8,3%	-0,6%	1,9%
08M 07	-8,0%	-4,9%	-0,2%
09M 07	9,1%	0,0%	1,7%
10M 07	6,7%	0,4%	2,4%
11M 07	12,2%	4,7%	6,9%
12M 07	-1,6%	1,9%	3,9%
01M 08	1,4%	0,9%	-0,7%
02M 08	3,0%	-0,4%	0,3%
03M 08	9,1%	3,3%	8,9%
04M 08	5,2%	1,2%	2,1%
05M 08	12,6%	9,0%	11,4%
06M 08	7,8%	7,1%	6,8%
07M 08	0,3%	2,6%	2,0%
08M 08	-14,7%	-8,1%	-9,4%
09M 08	-14,1%	-3,0%	-5,2%
10M 08	-26,4%	-11,6%	-8,5%
11M 08	-26,7%	-22,2%	-14,9%
12M 08	-23,8%	-18,2%	-15,7%
01M 09	8,7%	-2,3%	-6,9%
02M 09	-0,3%	12,6%	0,2%
03M 09	7,4%	0,0%	-5,3%
04M 09	7,8%	8,5%	5,4%
05M 09	14,2%	5,9%	0,9%
06M 09	19,7%	12,1%	7,4%
07M 09	-6,1%	-2,5%	-1,9%
08M 09	12,5%	4,7%	4,6%
09M 09	-6,7%	-3,7%	-1,7%
10M 09	7,6%	-2,7%	-0,4%
11M 09	5,3%	5,4%	5,3%
12M 09	-2,9%	-2,1%	-2,0%
01M 10	2,3%	6,3%	6,2%
02M 10	-3,2%	0,6%	-0,4%

	Barril Brent	Gasolina (sense impostos)	Gasoil (sense impostos)
03M 10	6,9%	7,3%	6,4%
04M 10	7,6%	5,1%	6,8%
05M 10	-10,5%	0,3%	2,4%
06M 10	-1,6%	-2,1%	-0,8%
07M 10	1,1%	-2,3%	-2,9%
08M 10	1,9%	-1,4%	-0,2%
09M 10	1,0%	0,2%	0,7%
10M 10	6,2%	0,0%	0,3%
11M 10	3,2%	2,6%	2,8%
12M 10	7,2%	7,5%	6,4%
01M 11	5,5%	4,7%	5,5%
02M 11	7,5%	0,6%	4,0%
03M 11	10,5%	5,8%	6,5%
04M 11	7,5%	4,5%	1,4%
05M 11	-6,7%	-0,3%	-4,7%
06M 11	-1,0%	-3,0%	0,3%
07M 11	2,8%	1,2%	0,6%
08M 11	-5,8%	-0,6%	-0,8%
09M 11	2,4%	1,9%	1,4%
10M 11	-2,9%	-3,2%	0,8%
11M 11	1,1%	-1,8%	3,6%
12M 11	-2,6%	-1,2%	-1,2%
01M 12	2,6%	7,7%	4,0%
02M 12	7,8%	4,4%	1,2%
03M 12	5,1%	6,7%	3,6%
04M 12	-4,5%	5,6%	1,2%
05M 12	-7,9%	-9,3%	-5,0%
06M 12	-13,8%	-5,9%	-6,1%
07M 12	7,8%	1,6%	2,9%
08M 12	10,5%	9,1%	6,9%
09M 12	-0,4%	-0,6%	0,4%
10M 12	-1,0%	-4,3%	-2,1%
11M 12	-2,4%	-9,7%	-5,7%
12M 12	0,4%	-0,1%	-1,6%
01M 13	3,2%	4,0%	2,0%
02M 13	2,7%	6,5%	2,5%
03M 13	-6,5%	-1,1%	-1,8%
04M 13	-5,7%	-2,7%	-4,1%
05M 13	0,3%	-3,8%	-3,3%
06M 13	0,4%	2,2%	1,6%
07M 13	4,9%	1,7%	2,5%

	Barril Brent	Gasolina (sense impostos)	Gasoil (sense impostos)
08M 13	3,1%	1,1%	1,2%
09M 13	0,3%	-1,1%	2,2%
10M 13	-2,3%	-4,8%	-3,4%
11M 13	-1,2%	-1,6%	-1,6%
12M 13	2,8%	1,0%	1,3%
01M 14	-2,4%	-0,7%	-1,4%
02M 14	0,7%	0,6%	-0,7%
03M 14	-1,3%	0,1%	-1,5%
04M 14	0,3%	2,1%	0,0%
05M 14	1,7%	0,6%	0,0%
06M 14	2,1%	1,7%	0,9%
07M 14	-4,5%	0,3%	0,0%
08M 14	-4,8%	-2,8%	-0,3%
09M 14	-4,4%	-0,6%	-0,6%
10M 14	-9,9%	-5,4%	-4,6%
11M 14	-9,1%	-5,7%	-3,9%
12M 14	-21,5%	-15,7%	-13,2%
01M 15	-23,4%	-11,1%	-10,9%
02M 15	21,6%	12,7%	10,6%
03M 15	-3,8%	9,9%	5,4%
04M 15	6,5%	3,2%	1,0%
05M 15	7,7%	4,3%	3,7%
06M 15	-4,1%	1,8%	-2,1%
07M 15	-8,0%	-1,1%	-4,9%
08M 15	-17,8%	-10,0%	-8,3%
09M 15	2,4%	-8,7%	-2,9%
10M 15	1,7%	-3,6%	-2,4%
11M 15	-8,6%	0,0%	-0,6%
12M 15	-14,1%	-4,1%	-11,0%
01M 16	-19,2%	-4,9%	-11,0%
02M 16	4,8%	-6,5%	-1,5%
03M 16	18,7%	6,5%	9,4%
04M 16	8,8%	6,1%	1,4%
05M 16	12,4%	4,7%	9,0%
06M 16	3,2%	2,2%	5,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'US Energy Information Administration i Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme